

HETI SZEMLE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy évre — — — — — 6 korona — fillér
Félévre — — — — — 3 " —
Negyedévre — — — — — 1 " 50 "
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 4 korona.
E yes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő
BÁTHORY ENDRE.
A lap kiadója:
A „PÁZMÁNY-SAJTÓ”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető össze-
küldemények, pénzek, hirdetések stb. a „Pázmány
sajtó” címére küldendők, (Iskolaköz 3. sz.)
Hirdetések jutányos árun vetelnek fel.
Nyilttér sora 40 fillér.
A lap megjelenik minden szerdán

Lassan megy.

Lassan megy az ugynevezett kibontakozás. A sok okoskodás közt rendszeren el szokott veszni az eszme. Mennél több a tanácsoló, annál jobban össze szokták bogozni az ügyet mert mindegyik bölesebb akar lenni a másiknál és rendszerint addig böleselkednek, hogy utóljára akinek dönteni kell, azt sem tudja, hogy mit csináljon tulajdonképen. Ilyen helyzetben lehet most a király. Meghallgatott előbb egy esomó osztrák tanácsost, azután meghallgatta Hédeváryt, Fehérváry szintén ott settenkedett a háttérben, hosszabb vajutás után jött Tisza, pár nap mulva Andrassy, ez felszínre vetette Kossuthot. Akkor azt hitte a politikai világ, hogy a döntés immár közel van, pedig talán soha sem volt távolabb, mint akkor. Most már világosan láthatja mindenki, hogy ez a kihallgatás nem jelent többet alkotmányos formalitásnál. Igazat ad ennek a következtetésnek azon körülmény, hogy a győztes ellenzék elnöke után jött Széll és Wekerle,

akik pedig korántsen az ellenzéki koalíció hívei, hanem Ő felsége óhajára szívesen vetik latba mindenestre kiváló és intakt politikai egyéniségöket egy olyan koalíció megvalósítására, melynek magvát a volt szabadelvű párt képezze.

Wekerle után ismét Andrassy jött, eltekintve Goluchovszki, Körber, Beck, Pittreich, Hédeváry és Fehérvárytól, kik a Felső előtt mindennaposak. Tehát jött Andrassy, tudvalevőleg az az Andrassy, ki az ellenzék kormányrajutásában látja megoldva a kibontakozást legalább is hosszú időre. Természetesen mit beszélt a Felsővel, ezt senki sem tudja, de hogy újabb kihallgatása az ő felfogásának érvényesülését jelentené, azt senki sem hiszi. Legvalószínűbbnek látszik azok véleménye, kik Andrassy megpuhításának kísérletéhez fuzik kombinációikat. És ha ez nem sikerült a bécsi körök befolyásának, az ő missiója befejezettnek tekinthető.

Vak, aki nem látja, hogy azok befolyása van felszínen, kik nem

akarnak szakítani a régi rendszerrel. Ez a befolyás nehezül lidérenyomásként Ő felsége elhatározására, aki nagyon valószínűleg úgy látja a dolgot, hogy a nagyhatalmi állás a rendszerváltozással meg lesz ingatva. Mi következik tehát? Következik a kísérletezés egy olyan politikussal, akiről felteszik, hogy még a jelen komplikált viszonyok közt is többséget tud szerezni a régi rendszernek.

Ezt a politikust minden valószínűség szerint Széllben, Wekerleben vagy Darányiban látják De miután Széll nem hajlandó az aktív szereplés terére lépni, rövid idő mulva Darányi vagy Wekerle jön vissza Bécsből mint designált miniszterelnök. Sorsa semmiképen sem irigylendő. Eltekintve a dissidentektől, kiknek koalícióba vonása folytán meg tudná alakítani a csekély számú parlamenti többséget, oly hatalmas ellenzéki táborral állana szemben, mely akcióját bármely pillanatban meg tudja akasztani. Voltaképen az ő elnéző jóakarataira

TÁRCZA.

Kalandról-kalandra.

— Ujlaki. —

Jöjjetek, lélekben ezálljunk vissza abba a drága korba, amikor olyan ólósó volt az élet, hogy a történelem muzsája honfivérbe mártott kalamussal róttá sorba a névtelen hősök önfeláldozó honszerelmét! Kalandozunk szerte a felzavart haza bozotos hatererein, hol gazdag aratása volt a halál kaszájának a szegény magyar sereg züllött hadsoraik között; hol ma csak kopár avaron tarló az elkoresosult utód, a magas galléru s finnyás izlésű magyar. — Még jó ha magyar s nem egy a „szétszórva is diadalmas fajnak” honpolgárrá” vedlett zsidói közül . . .

Ezernyolczszáznegyvennyolczat irt a krónikás. Lassan, esőndesen folydogált a Tisza korlátlan hullámágyában. Most éppen nem keveri hajjait honfiainak piros vére, bár ez évben ebből is kijutott neki bőven!

Pariamenti kis városban tanyázott egy kisdud csapat, várva a minden percében megérkező hadiparancsot. . . . Fontosabb tiz-tizenkét kilométernyire ugyancsak a Tisza-mentén lombos erdő övezte tisztás közepett táborozott egy hadtest, mely a környék bevonuló fiaiból gyarapodott. — Sámson ezredes volt e hadtest parancsnoka.

Sámson egy késő délután futárt hivattott és levelet nyomott a markába:

— Ezt elviszi Benei hadnagynak, ki innen tiz kilométernyire — nyugat felé várja a parancsot. — Fontos dolog van benne; vigyázz, ellenség kezébe ne kerüljön!

— Igenis, vitéz ezredes Uram!

A legény sarkon fordult.

Biztonság okáért polgári ruhát öltött. — Idevaló lévén, jól ismerte a vidéket s így nem az országuton, hanem a parti fűzek eszterjés utvezetőin indult a buvó holdvilágnál.

A Tisza lágyan csabogó hajjainak szelid orgonálása elnyelte a lábait alatt néha-

néhá recsenő galyak hangját s így Hajdu tizedesünk — így hívták — nem félt a meglepetéstől.

Pedig félhetett volna, mert alig felutjában — az átelleni part közvetlen eszterjésében német katonák hasaltak s csak az éjféltre vártak, hogy nesztelenül kelhesse nek át a folyón s attól észak felé tovább folytathassák utjokat.

Ezt Hajdu nem sejtette, azért meg sem is ütközött a kikötött dereglyén, mely utja mellett egy fűzfához kötve vigan ringott a vizen. Tudta, ismerte, hogy a dereglye az öreg tiszai halászé, akinek kunyhója tőle jobbkézt alig kétszáz lépésnyire van.

Ismerte az öregot, de nem akarta most zavarni, mert parancs szerint sietnie kellett.

Alig haladt azonban fél kilométert, a tőle jobbra eső országut melletti eszterdában világosságot vett észre s egy közismert magyarhonvédnóta dallama csapta meg fülét.

— Itt bizonyára a Benei hadnagy emberei mulatnak — azok vannak innen leg-

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES IZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

volna szüksége, hogy fenn tudja magát tartani a kormányon. Ezt a jóakaratot pedig kétségkívül csak úgy fognák neki mérni, ha az ellenzék szája ize szerint cselekszik. Szóval, volna egy szabadelvű minisztérium, mely az ellenzék kegyelméből élhet meg.

Távolról sem mondjuk, hogy ez az ország lakosságára rossz alakulás volna, de miután nem tudna járni a maga lábán, minél előbb disgráciába esnék odafenn és vagy arra volna kényszerítve, hogy szerezzék meg a parlamenti többséget vagy rövid ideig tartó uralmát vissza kelene tenni a Felső kezeibe.

Semmi esetre sem lesz kényelmes, bárki jöjjön is a szabadelvű párttal a kormányra, a képviselőház megalakítása ellenzéki alapon. Már ez a körülmény maga azt jelenti, hogy minden szabadelvű minisztérium lehetetlenné van téve, — Ebben az órában senki sem tudja, hogy milyenek Wekerlének és Darányinak a kilátásai, ha csakugyan elfogadnák a megbízatást, de hogy csaknem legyőzhetetlennek látszó akadályok állanak előttük, az több mint bizonyos. Sok nehézséggel kellett már egyik másik uralomra jutó kormánynak megküzdeni, de ilyen eseménnyel kormány elé nálunk még soha sem kötöttek mint most. Ezt a csomót ma csakis az ellenzék kardja volna hivatta kettévágni, de ettől a vágástól fázna, — de nagyon fázna a Magyarország sorsát intéző osztrák politikusok.

Görög szertartású katolikus parochia Budapesten.

Élénk figyelemmel és meleg érdeklődéssel kísértük a budapesti gör. szert. kath. hittestvéreink ama törekvését, hogy részökre hazánk szívében, Budapesten, szertartásuknak megfelelő templom és parochia állítsák. Jogosult volt ezen törekvésük, mivel a fővárosban közel hatezer görög szertartású katolikus van és még eddig saját szertartásuk szerinti templommal nem bírtak, holott a négy és félezer görög keleti skizmatikusoknak négy templomuk van és megtörtént ama sajnálatos tény, hogy a görög szert. kath. hívek közül azok, akik saját szertartásuk szerinti istentisztelet után vágytak, a skizmatikus templomokba mentek, a hitélet és katolicizmus nagy kárára.

Ezen felette sajnálatos körülmény indította arra a Budapesten élő gör. szert. kath. híveket, hogy különálló hitközséggé szervezkedjenek. — 1895. évi június 6-án a szervezés foganatosítására bizottságot küldtek ki, mely bizottság a fővároshoz azon kérelemmel járult, hogy a szervezkedő hitközséget fogadja kegyurasága alá. A székesfőváros 1898. évi július 30-án tartott közgyűlése e kérelmet teljesítette és kimondta, hogy a budapesti gör. szert. katolikus egyházközösséget Budapest székesfőváros kegyurasága alá fogadja és ehhez képest azt azon javadalmazásban és anyagi támogatásban fogja részesíteni, amely a fővárost a kegyuri jog gyakorlásából kifolyólag megilleti.

E határozat vétele után az esztergomi bibornok-érsek ur Ó Eminentijához fordult a szervező bizottság, a budapesti gör. szert. kath. hitközség feletti lelki joghatóság megállapítása céljából, mivel úgy a munkácsi és

egyházmegye, mint az eperjesi jogot formált az új hitközséghez. Az esztergomi érsek e kérdés eldöntését a római szentszéktől kérelmezte, amely 1902. évi decz. 25.-én 74362. sz. alatt kimondta: „*hogy a nevezett hívekre vonatkozó joghatóság az esztergomi főpápstort illeti meg és ennél fogva az új plébániának szervezési joga Főmagassághoz tartozik.*“

Vaszary Kolozs hercegérsek, bibornok-primás 1903. évi január 18.-án 5./1903. sz. a. megkereste a székesfővárost, hogy mint kegyur gondoskodják templomról, továbbá a lelkész és szolgaszemélyzet fizetéséről és lakásáról. A székesfőváros ezen megkeresésnek eleget tett és 1904. évi július 6.-án a szakbizottság javaslata alapján kimondta, hogy az új gör. szertartású katolikus hitközség részére a VII. kerületben, a Szegényház-téren levő régi róm. kath. templomot átengedi. E templomnak ideiglenes használható állapotba helyezésére kétezer koronát, a templomnak végleges átalakítására, a gör. kath. ritus szerint leendő felszerelése- és berendezésére negyvenezer koronát költségvetéssel előirányoz. A lelkész fizetését évi háromezer koronában, lakbérét szintén 3000 koronában állapítja meg. — A segédlelkész részére évi egyezer korona fizetést és 600 korona tartásdíjat folyósít. Kántornak 1200 korona fizetést és 600 korona lakbért ad, azon határozott kikötéssel, hogy a kántornak a fővárosszal szemben nyugdíjjogosultsága nincsen.

Biztosítva lévén ily módon a budapesti gör. szert. kath. plébánia: a bibornok-hercegprimás f. évi január 8.-án, 120. szám alatt kibocsátott oklevelében kimondja, hogy a Budapest VII. kerületében a Szegényház-

közelebb — gondolá magában Hajdu. Lehet, hogy talán Benei is ott van, azért me-részkednek olyan hangosan dudorászni. —

Ide már közelebb ment, de a lefüggönyözött ablakon be nem láthatott. Bekerült hát az ivó ajtajához. De a honvédek külön szobában voltak.

Most odabent elcsendesedtek, a nótának csak dallamát dudorászták, lassan, szöveg nélkül.

Belépett az ivóba. Üres volt. De épen akkor lépett ki a belső szobából — egy vasas német és kereste a kijáratot.

Amint meglátta Hajdut, azonnal neki-rontott s dulakodni kezdtek. — A zajra más három német katona ugrott elő a szobából s vad hurráh kiáltással közrefogták az ad-dig mi rosszat sem sejtő Hajdut.

— De hát hogy jöhessen ki ezeknek a szájából honvéd nótá! gondolá magában. Örömjongással vitték a belső szobába a hatalmas emberek s első szavuk is az volt, hogy a kétségbeesésében ide-oda hadonászó Hajdut vékony acéllánccal megkötözték, száját betömték s a szoba egyik sarkába tolták, míg az egyik a honvédtől betört orrát, ápolgatta.

Elszörnyűködött, amit itt látott. — A tiszaparti öreg halász hasonló állapotban ott feküdt már, de száját nem tömték be. Valószínűleg azért, mert ha kiabálna is, hanga

nem hatolhatna messzire a gyöngesség miatt. — Ott feküdt a koresmáros is betömt szájjal, megkötözve.

A honvéd tehetelen dühének első lecsillapulta után jelekkel magyarázatot kért az öreg halásztól, aki aztán röviden elmondta a dolgot.

— Tulnan a Tiszán tanyáz egy csapat vasas német. Az este érkeztek. Egyik átszort a vizen és engem meglepett.

Először megkötözött kunyhómban, aztán meg a dereglyémet vitte át s negyedmagával tért vissza. Aztán idevezettek, itt megkötözték a koresmárost is és mulatni kezdtek. Bennünket gunyoltak s honvéd nótáknak a hangján ocsmány nótákat énekeltek ránk. Az Isten verje meg a haszotalanjait! Egy tiszt közülök.

Akkor nézte végig Hajdu támadóit. Csakugyan egyik a ruhája után ítélve tisztféle lehetett, a többi három meg valami altiszt.

Azután meg kézzel-lábbal tudtára igyekezett adni társainak, hogy nem engedi magát agyonlövetni, mert fontos iratot visz Benei hadnagynak . . .

A németek egy darabig még ittak a lopott borból s aztán készülődve, indulásra szólították a két foglyot.

Hajdu tusakodni kezdett velük s megvasalt kezeivel oly ütést mért egyik német fejére, hogy az menten felfordult, ekkor még

egy hatalmas rugás közben, melyet fejének irányozott, annak arcát marcangoló össze szeges bakkancsával.

Éktelen káromkodással rontott a három katona reá s nagy bajjal lábát is összekötözték.

Ekkor vették észre, hogy civilruhája ducára honvéd bakkancs van a lábán.

Felismerte benne a magyar katonát, mint akik jó fogást tettek, vad ujjongással vették vállaikra ketten. Egy pedig az öreg halászt vette párfogásába.

A negyediket ott hagyták vérében, nyilván utána akartak később jönni.

Sötét felleg-köpenyegbe burkolódzott az előbb fényesen csillogó holdsugár, ne lássa mint teszi csuffá saját honában a magyart a jött-ment idegen.

Hajdu tehetetlen volt.

Reményét még sem adta fel. —

Amikor a dereglyéhez értek, mindkettőjüket beletuszkolták. — Az öregnek eloldották a kezét, s kezébe nyomták az evezőt, egyik német kezébe vette a kormányt

Hajdu ott feküdt a dereglye fenekén — a kettő mellette ült zavaros fejjel s dudorászott.

Fektében örömmel vette észre, hogy a pityókás katonák nem elég ügyesen kötözték össze lábát.

Addig izgett-mozgott a sötétben, míg

Schmidthauer-
= féle =

Igmándi

keserűvíz, reggelenként fél pohárral használva,

köszvényénél, stb. — Az „Igmándi“ hatásosságában egyéb keserű vagy hashajtó ásványvizek meg sem közelítik, és saját érdekében cselekszik, ki helyette mást nem fogad el. — Utasítás mellékelve. — Kapható Szatmáron: Wallon Henrik fia, Kaufman L., Beer M., Sztios J., Kálmán M., Kinál G., Horvát M. Koss K., Ullman Testv. urak üzletében. — Főszékhely és forrástulajdonos: SCHMIDTHAUER LAJOS gyógyszerésznél Komáromban. — Egész üveg 50 fill. fél üveg 30 fill. — Az egyedül természetes keserűvíz, amely kis üvegben is kapható.

téren fekvő szent Erzsébet tiszteletére emelt régi róm. kath. templomot a Budapest székesfőváros területén és a kiterjedésével körülhatárolt területen lakó görög szertartású kath. lakosok plébánia-temploma gyanánt elfogadja. Kijelenti, hogy ezen plébánia a budapesti egyházkerületbe osztatik be és ezen kerület alesperesi hivatalának ellenőrzése alá fog tartozni. Előírja a székesfőváros közönsége által megválasztandó lelkész jogait és kötelmeit és pályázatot hirdet ezen gör. szert. kath. plébániai állásra. Budapest székesfőváros közönségéhez, mint a felállított plébánia kegyuraságához intézett pályázati kérvények, folyó évi február 28. ig nyújtandók be Esztergomban, az egyházmegyei irodában. A lelkészi állás folyó évi május hó elején foglalandó el.

Teljesen megbízható helyről nyert értesülésünk szerint, a budapesti gör. szert. kath. lelkészi állásra, az ottani hívek óhajára, az egyháztanács egyhangú határozattal *Melles Emil* szatmár-németi főesperes-lelkészt hívta meg. — Magas képzettségű, kitűnő szervező erőt nyernének benne, aki fáradhatlan tevékenységével igen rövid idő alatt, fényeskedően emelte ki romjaiból a desolált németi részi gör. kath. egyházat; mi azonban sajnáljuk a népszerű főesperes távozását.

H I R E K.

Bucszó főispán. *Török József* Ungvármegye főispánja a képviselőválasztások után szintén beadta lemondását és nyugdíjazását kérte. A felmentés ugyan még nem jelent meg a hivatalos lapban, de pár nap alatt már közzé lesz téve. A főispán e hó 17-én már el is hagyta Ungvárt, hova nem fog többé visszatérni, a törvényhatósági bizottságtól majd levélben vesz búcsút. Elutazása napján megjelent előtte a vármegye tisztikara, melyhez csatlakozott a papság és a többi hivatalos testületek képviselői. A megjelentek nevében *Lőrinczy Jenő* alispán

sikerült egyik lábát s utána a másikat megszabadítani a béklyóból. — Kitűnő uszó volt. Összekötött kezeinek dacára sem félt volna magát a Tiszába vetni s lábaival a víz alatt is jó darabig tudott volna uszni. De akkor az öreg elveszett. Azt is meg kell hátmenteni, mert a tulsó part mindinkább közeledett.

Torkának egy erős köszörülésével és testének egy kifejezésteljes rángatásával tudtára adta az öregnek, hogy most vagy soha! Az öreg megértette.

Az evezővel torkon vágta a kormányos német katonát, hogy az félholtan fordult a vízbe, aztán ő is hirtelen belevetette magát a Tiszába s uszni kezdett vissza az elhagyott part felé.

Mig ez történt, Hajdu egy pillanat alatt talpra állva láncos kezeivel halántékon sújtá a mellette bóbiskoló vitéz katonát s mig az a hajó fenekére fordult, a másikra veté magát s magával rántá a vízbe.

Esés közben azonban ettől ő is kapott egy ütést, amelytől aztán elkábult és elgyengült. Aztán eleresztve a németet, fuldokolva — elveszté eszméletét . . .

A közeledő parton nagy riadalom támadt . . .

Hanyatlani készült a nap a nyugati ég-

beszél, mire a főispán köszönetet mondott azon szives támogatásért, melyben 18 éves főispánsága alatt részesítették.

A beregi főispán távozása. Beregben az a hír van elterjedve, hogy *Beóthy Pál*, Beregvármegye főispánja belügyminiszteri osztálytanácsosnak lesz kinevezve, így a beregmegyei főispáni szék nemsokára megüresedik.

A budapesti gk. plébános. Mint lapunk más helyén olvasható, Budapesten görög kath. plébániát állítottak fel. Az ottani gk. egyházközség a lelkészi állásra *Melles Emil* szatmár németi gk. főesperes-lelkészt hívta meg. A pályázati kérvényeket e hó 28. ig kell benyújtani a hercegprimáshoz. Természetesen mint patrónus a főváros választ, de semmi kétség benne, hogy az egyházközség óhaját nem fogja figyelmen kívül hagyni.

Ezüstlakodalom. Gróf *Teleky Sándor* és neje a napokban ünnepelték meg Nagyszomkuton házasságuknak 25-ik évfordulóját. Ez alkalomból hálaadó isteni tisztelet volt, melyet *Veszprémy Sándor* plébános végzett. Délben a grófi kastélyban fényes ebéd volt melyen a város és vidék intelligenciájából számosan vettek részt.

Tanári kinevezés. Az elhunyt *Nátolya Antal* ungvári kir. kath. főgimn. tanár helye a vall.- és közoktatási miniszter *Gulovics Tivadar* okleveles tanárt nevezte ki.

Megcserélt főnökök. A kereskedelmi miniszter *Boross Dezső* szatmárvárosi és *Demjén Sándor* pályaúdvári postafőnököknek kölcsönös kérelemre megengedte, hogy állomásaikat megcseréljék. A csere már meg is történt, így *Demjén* a városi, *Boross* a pályaúdvári postahivatal élén áll.

Esperesválasztás. *Bencsik István* elhalálozásával megüresedett a nagybányai ev. ref. egyházmegyénél az esperesi állás. Az első szavazás már megtörtént, de nem vezetett eredményre. A legtöbb, de egyenlő szavazatot nyerték: *Soltész János* ombodi és *Szell György* avasújárósi lelkészek. Mindkettő 16-ot, így kettőjük közt új választás lesz.

bolton. Keleten meg már aprószemű csillagokat állított örnyán a berontó éjszaka. —

Győzedelmes magyar csapat zajongó táborában, vig élet közepett — egy sátor homályos mélyén nyitá fel szemét először Hajdu honvéd.

Mint álomból ébredező emlékezett az elmúlt éjszakára. Körülnézett. Honvéd pajtasok vették körül.

— No, cimborá, azt hittük meghalsz a német ütéseitől! Meg aztán sok vizet ittál, ez nem szép tőled. Ha utánad nem veti magát *Keuyeres* cimborád, csufságra a víztől kellett volna meghalnod!

Igaz, most emlékezett az egész dologra. Megdörzsölte szemeit s kérdé:

— Hol vagyok?

— Itt vagy a *Benei* hadnagy ur csapatánál a Tisza partján. A hajnalban fogtunk ki a vízből, ahol a némettel birkóztál. Eregy csak nézd meg, ott lóg egy szomorufüzfán. Nem érdemelte meg a golyót.

— De mi történt? — kérdé lassan eszmélve Hajdu.

— Az történt, pajtás, hogy az éjszaka megszimatoztuk alantabb a Tisza tulsó partjáról, hogy itt tölti az éjszakát. Hát meglőztük őket. Átkeltünk nesztelenül mi, aztán hátulról nekimentünk a németnek, aztán halomra nyakastuk, akit le nem lőtünk, vagy nyársra nem huztunk, azok neki men-

Rosty Kálmán halála. Kalocsáról jelentik lapunknak, hogy *Rosty Kálmán* Jézustársasági tanár 73 éves korában a napokban meghalt. Negyvenhárom évi tanárokodás és 52 évi irodalmi működése után tért pihenőre az érdemes férfi, aki a magyarországi jezsuiták széniora volt és közéletünknek számos előkelőségét készítette elő pályájára. 1832-ben született *Rosty Kálmán* Rozsnyón. Tizenhat éves korában honvédtüzérnek állt be és végigküzdötte a szabadságharcot. Csak a szabadságharc után folytatta tanulmányait és hallgatott jogot Eperjesen, meg Budapesten. 1852-ben belépett az esztergomi főegyházmegyei kispapok közé s egy évi teológiai után ő lett első tagja a Jézus társaságnak, a melyet 1853-ban szerveztek újra hazánkban. Kalksburgban és Szatmárt működött ezután *Rosty* miut fölszentelt pap és 1865-ben került Kalocsára tanárnak s hitszónoknak. Az irodalom terén tevékeny működést fejtett ki az elhunyt. Egyházi műveket írt, számos szépirodalmi munkát és az ifjuság számára való verses meg prózai könyvet.

Diszpolgári oklevél. A *Kossuth Ferenc*nek szánt diszpolgári oklevél elkészült és megérkezett a városi hatósághoz, *Morzányi József* fővárosi intézetében készült nagy csiny és művészeti kivitelben. — Az albumszerű oklevél pompás bőrkötésbe van foglalva, a belsőpergamenlap moárén nyugszik s domborművek között ott díszelleg a város címere. Maga a szöveg góthstylu betűkkel, apanelben a következő: Mi szabadkirályi Szatmár-Németi város közönsége adjuk tudtára mindazoknak, a kiket illet, miszerint az ezerkilencszáznegyedik esztendő Szent Mihály havának 26-ik napján tartott rendkívüli törvényhatósági bizottsági közgyűlésünkben, minekutána néhai való nagy hazánk fiának, a magyar szabadság, függetlenség és egyenlőség kivívására irányuló nemzeti küzdelem előharcosának, *Kossuth Lajos*nak képmását városházunk közgyűlési termében ünnepélyesen lelepleztük, az ő ér-

tek a Tiszának! Hajnal felé meg észrevettük, hogy egy csónak jön átfelé hozzánk. Már ezt bevárjuk, mondtuk. De te meglőztél bennünket, cimborá. Pedig jó helyre hoztak volna azok az ártatlan vasasok.

— No de jól van így, csak hogy megélsz már.

Gyere ígynk egy sugárt.

— Hohó, fiuk! — mondá feltápászkodva Hajdu, nekem egy levelet kell átadni *Sámsom* ezredestől *Benei* hagynak urnak! Hol a hadnagy ur, és hol a levél?

— Azt ő már olvasta, de fölösleges dolog már minden, mert *Sámsom* ezredes a vasas németek megtámadására parancsolt ki bennünket, amit mi azelőtt, a mi kémeink szimatolása nyomán magunktól tettünk meg . . .

Hajdu egészen magához tért és ez este kimulatva magát, jókedvűen, egy kaland emlékével gazdagabban tért vissza a Tiszán át ezredéhez.

A buvó holdvilág fényénél, — hogy talán holnap és holnapután ismét hasonlókat éljen át s halmozzon kalandról-kalandra.

demekben gazdag fiát, eszményeinek letéteményesét és örökösét, nagyságos Kossuth Ferencz Urat, közhasznú működésének elismeréséül s őszinte, tiszteletünk jeléül városunk diszpolgárának egyhangulag megválasztottuk s ezen diszpolgársággal járó mindazon jogoknak gyakorlásával felhatalmazzuk, a melyek e szabadkirályi város polgárait hazánk alkotmánya s városunk szabadalma szerint megilletik. Minek örök emlékezetére ezen diszpolgári oklevelet törvényhatóságunk pecsétje alatt kiadtuk. Szatmár-Németiben a törvényhatósági bizottság ezerkilencszáznegy szeptember 26-án tartott rendkívüli közgyűléséből. — (P. H.) — Pap Géza s. k. polgármester, Ferencz Ágoston s. k. tanácsjegyző. — A diszpolgári oklevél átadásának napja még most sincs véglegesen megálapítva, e tárgyban e hó 21-én d. u. a polgármester elnöklété alatt értekezlet tartatik. Idáig 21 bizottsági tag jelentkezett a diszpolgári oklevél átadására.

Gyászhir. A nagykárolyi kegyes-tanítórendi társház tagjai szomorú szívvel tudatják, hogy szeretett rendtársuk nagyontisztelendő *Voggenhuber Oszkár* áldozópap és főgymn. tanár korának 35., szerzetesi életének 15-ik évében, folyó hó 19-én este 10 órakor, általános feloldozás után, szívzshühüdésben elhunyt. A megboldogultnak hült teteme folyó hó 21-én d. u. 3 órakor fog beszenteltetni s a Mesterrészi temetőben levő társházi sírboltba a feltámadás reményében elhelyeztetni. Az engesztelő szent-misé áldozatok a kegyesrendiek plébánia-templomában folyó hó 22-én d. e. 9 órakor fognak a Mindenhatóknak bemutatni. Nagykároly, 1905. február 20. Nyugodjék békében!

A bíróság köréből. Ő felsége a király *Preineszberger Jenő* máramarosszigeti törvényszéki járásbírói jegyzőt a máramarosszigeti kir. törvényszékhez albirónak, az igazságügyminiszter *Brenner Mihály* máramarosszigeti kir. törvényszéki aljegyzőt a máramarosszigeti kir. törvényszékhez jegyzőnek nevezte ki.

Hymen. *Rácz Dezső* dr. ungvári kir. aljárásbíró jegyet váltott *Korányi Károly* kassai ügyvéd leányával, *Gabriella* kisaszszonnyal. — *Barcsay Károly* szegedi földbirtokos a napokban esküdt örök hűséget *Markovszki Sándor* ungvári rendőralkapitány nővérével, *Markovszky Emiliával*. — *Dozse Jenő* kir. adótitst a múlt héten vezette oltárhoz Ungváron *Mártonyi Gyula* leányát, *Ilonka* kisaszszonyt. — *Mike István* máv. mozdony felvigyázó a napokban esküdt örök hűséget városunkban öv *Gaál Jánosné*, szül. *Sepsy Margit* urnőnek. —

Mátészalka elöljárói. A múlt héten ejtették meg Mátészalkán a községi elöljárók választását. A választás egyhangú volt, maradtak a régi tisztviselők. Főbíró ismét *Persenszky Sándor*, albiró *Báthory György*, pénztárnok *Kósa Ignác* lett.

Tanítóválasztás. *Richter Mihály* rk. okleveles tanítót, ki a szatmári kir. kath. képezdében végzett a múlt évben, — egyhangulag tanítójává választotta *Fekesháza* Ung m.) Az iskolaszék 7 pályázó közül választotta azon reményben, hogy magyar szellemű tanító s vallásos nevelő lesz.

Gyászhir. *Jurkovich Emil* főgymn. igazgató neje, szül. *Károlyi Ilona* e hó 17-én életének 47-ik, boldog házasságának 13-ik évében hosszú és kínos szenvedés után Nagybányán elhalt. Földi részzeit e hó 19-én helyezték a nagybányai róm. kath. sírkert-

ben nagy részvét mellett örök nyugalomra. Lelkiüdvéért az engesztelő szent miseáldozat e hó 20-án délelőtti 9 órakor mutattatott be az egek Urának a nagybányai róm. kath. plébániai templomban. — *Ábrahám Rómulusz* fiatal ügyvédjelölt életének 27-ik évében tüdővészben Nagybányán elhalt. Kora halála özvegy édes anyját és két leány testvérét borította a vigasztalhatatlan gyászba.

Gyújtogatás. Nagy-Szőllősen a tűzesetek napirenden vannak s roppant izgatottságban tartják a lakosságot. Semmi kétség benne, hogy gyújtogatásból erednek. Csak nemrég égtek le az állami iskolák, amit szintén bűnös kezek manipulációja idézett elő, mert az egész tetőzet mintegy varázsütésre egy pillanat alatt lángban állott. Most ismét két tüzeset volt egymásután. Először a *Schönberger Farkas* istállója és melléképületei gyuladtak meg, s le is égtek. A dühöngő tűz egy óra hosszat tartotta rettegésben a szomszédokat. Pár nap múlva öv. *Schönberger Emmánuelné* házának tetete gyuladt ki. Már hatalmas lánggal égett, midőn a szomszédok észrevették és elfojtották. Az utcákon papírszeleteket találnak, melyekben a meggyújtandó házak vannak megnevezve. A lakosság félelme leirhatatlan és esendőrség behozatalát követeli.

Jutalomjáték. Holnap, esütörtökön este veszi jutalomjátékát *Révész Ilona*, színházunk soubrett-primadonnája, mely alkalommal „Baba“ kerül színre. *Révész Ilona* szintársulatunkban a legjobb erők egyike, kívül a nagyközönség teljesen meg van elégedve. Játéka mindig művészi színvonalon áll, így igen sok kellemes estét szerzett a közönségnek, amit holnap este bizonyosan meg fognak hálálni. —

A helybeli Dalegyesület márczius 2-án, esütörtökön a Tarsas-kör termeiben tartandó dalestélylyel zárja le tagilletményes folyó évét, melyet márczius 5-én, vasárnap az évi rendes közgyűlés követ. Ennek a dalestélynek igen szép és vonzó műsora van. *Solti Vilma* színházunknak legújabban szerződött s közkedvességű énekes primadonnája, egyik legbájosabb dalát fogja előadni, melyet *Benkő Miksa* zeneiskolai tanár zongorán kíséri. — *Füredi Sándor*, ugyancsak zeneiskolai hegedű tanár a műsoron egy mesterművel lesz képviselve. Maga a dalegyesület három számot tölt be. Ezek: „Dal a dalról“, *Pogatschwig Gvidótól*, szövege *Szabo'cska Mihálytól*. Ez a dallamos mű a budai dallárda 40 éves jubileuma alkalmából hirdetett zenemű-pályázaton versenydíjat nyert. A második „Elvonnék én, csak adnának“, *Erkelől*, nyolc cimbalom kísérete mellett. A harmadik magyar népdalfűzér lesz. Az estélyen a szokásos belépődíjak lefizetése mellett nem tagok is részt vehetnek. A műsor leéneklését táncz követi.

Felháborodott lelkész A „*Herkó Páter*“ ma egyike a legterjedtebb éleztlapoknak. Sok szellemes apróság van benne, azért szereti a közönség. Politikai tekintetből a liberális párt ellenlábasa, melyet ugyancsak deklinálni szokott minden számában. Nevettet társadalmi félszükségek és egyéb bohémiségek felett. Felekezeteket nem bánt, legfellebb egyik másik méltatlan alakba akasztja bele néha a tengelyt, akik talán azt gondolják, hogy a világ körülöttök forog. Összes bűne annyi, hogy katolikus szellem leng át hasábjain. Bizonyára ez a körülmény bodorította meg *Nagy Lajos* felsőbányai ref. lelkész, mikor ki akarta tiltatni a kaszinóból. Sőt a kaszinó

nem is járhatja, csak valamelyik tag szokta ajándékba elvinni és letenni az olvasó asztalra. Persze *Nagy Lajosnak* is a közébe került s amint megérezte rajta a kath. szagot, azonnal neki háborodott! Mégis csak impertinencia ilyen lapot írni, több, — betolakodni vele a felsőbányai kaszinóba, melynek pedig az ő becses személyében kálv. pap olvasója is van. Merész elhatározásában tehát azonnal bojkottra gondolt, ala „*Borsszem Jankó*“ sőt nem csak gondolt, de nem is szégyellte rettentő „*felháborodás-át*“ ott szemtől szembe kitálalni a kaszinó gyűlésén megjelent *művelt* tagok előtt. A felháborodást azonban nem remélt gunymosoly és több csipős felszólalás követte, melynek a csattanója az lett, hogy a kaszinó tagjai nem ugrottak *Nagy Lajos* ur után a háborodásban és nem tették meg neki azt a szivességet, hogy asztalukat a „*Herkó Páter*“ elől elzárják. És ha mindezek után véletlenül a *Nagy Lajos* ev. ref. felsőbányai nekibőszült lelkész fizimiskája meg fog jelenni az általa letenyereelni remélt ujság hasábjain, ez szerinte ádáz felekezeti gyűlölködés lesz, de akkor, — csakis akkor gondolkozhatik ám igazán azon a régen elcsépelet, de most is igaz Cicerói mondáson: O tempora, o mores.

Primadonna heccz. A „szatmári ifjuság“ nekikülönbözött színházunk két primadonnája felett. Valóságos pártok keletkeztek, akárcsak a képviselőválasztásnál. És épen oly bösz szenvedélylyel, — de persze csak *tüntettek* a saját bálványuk mellett a színházban. Az egyik párt *Révész Ilonának*, a másik *Kornai Margitnak* a bámulója. A *Révész*-pártnak nagyon zokon esett a mult este, hogy *Kornai* mellett keményen exponálta magát az ellenzék, pláne mikor épen *Révész Ilona* is játszott, sőt ami még hallatlanabb, *Kornainak* a „szatmári ifjuság“ felirással egy ezüst *furulyát* is adtak ajándékba, *Révész Ilona* pedig *furulya* nélkül maradt. E felett aztán megindult az irodalmi harc, melyből a Szamos és a Szatmár és Vidéke vették ki a részöket. A Szamos azt állítja, hogy nem dukált *Kornainak* *furulyát* adni „szatmári ifjuság“ aláírással, mert az „ifjuság“ közt van egy másik párt is, amelyiknek a *furulyája Révész Ilonát* illetné. Lehetetlen, hogy a nevetési inger elő ne vegye az embert ezen a pártharczon. Véleményünk szerint leghelyesebb megoldása az lesz, hogy *Révész Ilonának* is adjon a saját pártja egy *furulyát*, de az aztán legyen *aranyból* és hogy nemcsak *matéria*, hanem reklám tekintetből is lepipázzák a *Kornai Margit* ezüst *furulyáját*, véssék rá, hogya „szatmár-eperjesi szini kerület aranyifjusága“ ajánlotta fel. Itt a kedvező alkalom. épen holnap lesz a *Révész Ilona* jutalomjátéka. A direktornak pedig azt ajánljuk, hogy minél több estén hozza össze az „ifjuság“ két pártjának enné kedvenceit, mert akármilyen silány darab is kerüljön színre, biztos lehet benne, hogy kasszadarab lesz.

A kath. kaszinó harmadik farsangi estélye febr. 26-án lesz. A Cecil-egylet nagy termében este 6 órakor tartandó műsor a következő számokból áll. Dr. *Wolkenberg* Alajos theol. tanár felolvasást tart. Ének. Előadja *Méder Mihály* ur zongora kísérete mellett *Márton Lázár* ur. *Tóth Mici* kisaszszony a szavaló próba c. monologot adja elő. Belépti-díj személyenkint 40 fillér, Csáládjegy 1 korona. Műsor után társas szórakozás a kath. kasziuó helyiségeiben. Meghívókat nem küld szét az elnökség, csupán

hirlapi uton hívja meg a tagokat s az érdeklődő közönséget.

Pénztézetek adományai. Az *Ezres* asztaltársaságnak a Szatmári Takarékpénztár 30 kor., a Szatmárvármegyei Takarékpénztár és a Kereskedelmi Bank 20—20 kor., az áll. isk. növendékek segélyalapja javára a Szatmári Takarékpénztár 30 kor., a Kereskedelmi Bank 25 kor., a Szatmárvármegyei Takarékpénztár és a Szatmári Termény- és Hitelbank 20—20 koronát, az ev. ref. felsőbb leányiskola czéljaira a Népbank 50 kor., a népkonyhának a Szatmárvármegyei Takarékpénztár 60 kor., a Takarékpénztár egyesület 50 kor., a Kereskedelmi Bank 40 kor., Népbank 30 kor., a Termény- és Hitelbank 20 kor., az izr. betegsegélyző egyesületnek a Termény és Hitelbank 40 kor., Szatmárvármegyei Takarékpénztár 30 koronát, az ev. ref. főgimn. tápintézetének a Takarékpénztár és a Népbank 50-50 koronát, a Termény és Hitelbank 35, a Szatmárvármegyei és az Iparbank 30-30 kor. adományoztak. A Népbank még azon kívül 40 koronát adott ösztöndíjjal négy szegény tanuló számára. — Az *irgalmasok kórházának* a Takarékpénztár 30., a Népbank 20 koronát adományozott. A Népbank még a fentebb jelzett adományokon kívül a Nőegyesületnek 40., a kir. kath. főgimn. tápintézetének 50, a kir. kath. főgimn. 4 szegény tanulója részére ösztöndíjjal 40, 4 ipariskolai tanuló tandíjára 40, status quo ante izr. hitközségnek templomépítésre 50, a mentőegyesületnek 20, az Irsik-féle lelenceháznak 63 kor. 05 fill. adományozott.

Megették a farkasok. Höfner Gyula uradalmi erdővéd Zimbrilovában — Beregvár közelében — megdöbbenő módon veszítette el a múlt héten négy éves kis leányát. A kis gyermek egy őrizetlen pillanatban kiosont a szobából s bement a közeli erdőbe, ahol csakhamar farkasok támadták meg s falák fel. A gyermek keresésére ment apa már csak egy pár ruhafoszlányt, esontmaradványt, s a kis cipőcskéket találta meg az erdőben. A szülők fájdalma gyermekök ily módon való elvesztése felett leírhatatlan.

Holdfogyatkozás. Vasárnap este holdfogyatkozás volt, mely este 6 óra 59 perczkor kezdődött és 9 óra 12 perczkor ért véget. Nálunk is látható lett volna, de a sűrű fellegek eltakarták előlünk a hold tányérját, így a ritka szép természeti tüneményből nem láttunk semmit.

A nagykarolyi színház. Tudvalevő olvasóink előtt, hogy a nagykarolyi nyári színház leégett. Az új színház felépítésére a tervezet most készült el, mely szerint a költségek 41 ezer koronára vannak előirányozva. Az ottani színházi bizottság felkérte a polgármestert, hogy tegyen lépéseket 24 ezer korona államszegély kieszközlése iránt.

Közgyűlés. A „Kereskedő Ifjak Köre” vasárnap d. u. 2 órakor tartotta meg évi rendes közgyűlését Lövinger József elnökle mellett. Thurner Albert titkár számolt be a múlt év jelentőségéről, melyben két fontosabb mozzanat tűnik ki. Az egyik a miskolci congressus, mely az alkalmazottak helyzetének javításán munkált s annak pontja már társadalmi uton végre is lesz hajtva: az ingyenes állasközvetítés. A másik fontos esemény házasság volt. A ifjak köre megvásárolta a Losonczy József féle Petőfi-utca 7., 9. és Petőfi-köz 1. sz. telket melyre már a tervek is készülnek. Scheiber Miklós városunk fia van a tervek készítésével megbízva. Az ifjusági kör tiszta vagyona 13000

korona, ebből készpénz 11000, hozzáadva az eddig a társulat kezelése alatt állott ifjusági kóroda-alapot, 11200 koronát, a tiszta pénzvagyont 22000 koronán felül van. A tisztajítás eredménye a következő: Elnök: Páskuj Imre, alelnök: Róoz Gyula, titkár: Thurner Albert, pénztáros: Haller Ferencz, főkönyvtáros: Rieszdorfer Gyula, könyvtáros Grosz Adolf, főjegyző: Lipschitz Samu, jegyző: Weisz Zoltán, számvizsgálók: Mertz István, Szőke Béla, Szőke Ödön, Schwartz József, és Cseplák Bálint; választmány: Félégyházi Sándor, Grósz József, Ládaj József, Lövinger József, Páskuj Gerő, Rätz István, Somlyay Gyula, Unger Ármin, Nisztor Antal, Papp Simon, Gaál Zsigmond, Paulovits József, Mulady József, Forstmayer Pál, Radovits József, Klein Samu, Korai Ármin, Krusz Mór, Izsák Ignác, Schön Antal, Schön Mór, Sámuel Ignác. A közgyűlés elfogadta a házvételt, az építés tervét s meghatalmazta a választmányt az összes teendő végzésével s a szükséges költségen felvételével. — Az ifjusági gyűlést követte a betegsegélyző egyesület közgyűlése. A Thurner titkár jelentéséből kiemeljük, hogy az év végén az egyesületnek 258 tagja volt. 4483 k. kiadással szemben 4200 k. bevétel volt, a hiányt a múlt évi maradványból fedezték. A tartalékalap az idei hozzájárulással 4000 koronára emelkedett. Elfogadta közgyűlés a tagjáruléknak 2°/o-ról 2¹/₂^o-ra való emelését, ugyszintén a tartaléktőkének jövedelmezőbb elhelyezésére vonatkozó indítványt. A közgyűlésen Tankóczy Gyula főkapitány mint I. fokú iparhatóság is személyesen jelen volt. Páskuj elnök megköszönte a főkapitány érdeklődését s a tagoknak, hogy ily szép számban jelentek meg mindkét közgyűlésen.

Gazdasági távbeszélők. Lengyel Alajos dr. lázári gazdaságából városunkba távbeszélőt vezetett be, mely a 8 kilométer hosszú vonalon két állomással bír. A telefon már teljesen készen van. Tervbe van véve br. Vécsey László sárközi uradalmának távbeszélő hálózata is, sőt az engedélyezés iránt a lépések már meg is tétettek. A telefon valóságos áldás a gazdaságokban és felállítására nem is nagy áldozatba kerül. A berendezés költségei az oszlopok beszerzési árán kívül egy vezetékkel, mely 20—24 kilométer távolságra még igen jól beválik, kilométerenkint 80—90 korona, ez összegben az oszlopok beállítási költségei is bent foglaltnak. Kilométerenkint szükséges 18—20 darab oszlop. Egy-egy állomás felállítási költsége 70—80 korona.

Nyomdász bál. A helybeli könyvnyomdászok egyrésze vasárnap este sikerült táncvigalmat rendezett műkedvelő előadással egybe kötve a Pannónia disztermében. szereplők mindanyian igyekeztek hivatásuknak megfelelni, — melyet azonban igen hátráltatott azon körülmény, hogy a tágas teremben a beszédjük érthető nem volt. Az előadás után vígan folyt a tánc reggelig. A tiszta jövedelem körül-belől 60—80 korona.

Bojkottált lap. A „Borsszem Jankó” című élelappot Kossuth Lajost gyalázó verse miatt egymásután tiltják ki kaszinókból és olvasókörökből. Vármegyénkben eddig a színeváraljai és felsőbányai kaszinók, a nagybányai polgári olvasókör tiltották ki. Tudunkkal mi hozzánk Szatmárra a „Borsszem Jankó” nem is jár nyilvános helyre, így természetesen kitiltani nem kell.

Színházi műsor. Ma Szerdán „Lőcsei fehér asszony” Kendi Boriska a főszerepben

Csütörtökön „Baba” operette, Révész Liona a jutalomjátéka. Pénteken „Hajduhadnagy” operette, félhelyárakkal. Szombaton „Elnémult harangok” színmű, ujdonság, Vasárnap délután „Piros bugyeláris” népszínmű, félhelyárakkal. Vasárnap este „János vitéz” operette, hetedszer.

A múlt évi üzletév. Vettük a Szatmári Gőzmalom Társulat zárszámodását, melyből kitűnik, hogy a múlt évi üzletév a lehető legfényesebb eredménnyel zárult. A tiszta nyereség ugyanis 62142 k. 19 fill., jöllehet a kintlevőségből 1500 k. leiratott és 32280 k. 23 fill. értékcsökkenési tartalékalapba helyeztetett. Osztalékra 40 ezer korona esik, tehát egy egész részvényre 16, fél részvényre 8 korona fizettetik. A kifizetések május 1-én kezdődnek.

Legényegyleti bál. A felsőbányai kath. legényegyesület márczius hó 5-én saját helyiségében, könyvtára javára zártkörű táncvigalmat rendez, melyre a t. közönséget tisztelettel meghívja a rendezőség. Belépő díj: személy-jegy 1 korona 20 fillér, családjegy 3 személyre 3 korona. Kezdeté este 8 órakor. Felülfizetéseket köszönettel fogad s hirlapilag nyugtáz az egyesület. Itálokról házilag lesz gondoskodva.

Támadás az utcán. Csütörtökön este 7 óra tájban a Hunyadi-utcán valami csavargó megtámadott egy varroleányt, ki a varrodából hazafelé igyekezett. Torkon ragadta és fojtogatni kezdte. A leány visítására azonban az udvarokból kiszaladtak, mire a gazember megugrott. A leánynak tehát nem történt semmi baja, de már maga az körülmény, hogy nem is olyan késő este, nyílt utcán meg merik az embert támadni, eléggé figyelemre méltó. Mikor jan. 1-én a rendőrséget esendőrök váltották fel, mindenki örvendett, hogy a közbiztonság erősödni fog. Most úgy látszik, mintha rosszabbul állanánk. Általános a panasz, hogy sem este, sem éjjel nem lehet látni egy szál esendőrt sem, ha végig megy az ember az egész városban is. Felőlők a betörők vagy a támadók egész nyugodtan működhetnek. Ez ahogy sem jól van így, ezen a bajon okvetlen segíteni kell, ha másként nem lehet, még a létszám szaporításának árán is.

Köszönet. Ez uton mondok hálás köszönetet mindazon jó lelkeknek, kik folyó hó 15-én soha el nem felejthető kedves nőm örök nyugalomra helyezése alkalmával részvétőket nyilvánítottak megjelenésükkel. Patoky József rk. tanító. Tur-Terebes, 1905. február 17.

Csődbe jutott kereskedő. Braun Albert helybeli fűszerkereskedő fizetésképtelenséget jelentett, minek folytán a kir. törvényszék ellene megnyitotta a csődöt. Csődbiztosnak dr. Horváth Dezső kir. törvényszéki bíró, tömeggondnoknak dr. Komáromy Zoltán ügyvéd lett kinevezve.

A népkonyha jötevői! Ujabban adakoztak: Fried Dezsőné Szekeres, Gátosi Lili Dész, 10-10 k. N. N. 7 k. 30 fill. özv., Roth Lajosné 6 k., Léderer Katalin, Kraus Fülöp-né, Sefteli Janka 2-2 k., Gál Jenő, Melner testvérek, Mózes Sándor Gilvác, Jungsz Árpádné 1-1 k., Veisz Isidor Mikola 1 zsák kenyér lisztet, Klein Andorné 3 zsák kolompért. Fishman Mórné paszulyt és rizksását. Hegedüs Berta kisasszony Sárközujlakon 37 k-t gyűjtött a népkonyhának. Péchy Margit, Hegedüs Sándor, Marosán József Nyires 2 2 k., Lázár Mátyásné, Kerekes Ágoston, Ballonné, Pillich, N. N. Juhász

Henrikné, N. N., Beszedits, Zieberman Dezső, Markovics Mihály N. Somku, Hirsch Gyula Sárköz, Berger Salamon, Szende N. Somkut, Bányai Zsigmond, Gerhardt Sándor N. Somkut, Bohuesekné Sárköz község, S-ujlak Weisz Ignácz, Schaurek 1-1 k.

A tisztelt gazdaközönséghez! Mint tudomásunkra jutott, Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magnagykereskedése Budapesten arról értesíti a gazdaközönséget, hogy a lanyha irányzat következtében, a löheremagnak, stíriai löherének f. é. január 1-én megjelent főárjegyzékében rovatolt árát hatályon kívül helyezte. Az árak jelenleg a következők: 4-számú prima primissima 95 — korona, 4-a számú legelsőrendű 93 — korona, 4-b számú elsőrendű 92 — korona, 50 kilónként. Ezen három minőség tisztaság és csiraképesség tekintetében a létező legkitünőbb. Általánosan ismeretes, hogy a Mauthner-cég olasz vagy amerikai löheremagot nem forgalmaz és hogy az általa szállított löheremagnak arankamentességét a m. kir. vetőmagvizsgáló állomás hivatalos ólomzárát igazolja. Ezen árleszállítás nagy elismerést kelt a gazdaközönség körében, mert újból bebizonyult, hogy Mauthner a gazdák érdekét szem előtt tartja.

Hirdetmény. Tudatom a város közönségével, hogy a folyó hó 11-én a város belterületén felmerült veszettséggyanu folytán a város belterületére február hó 11-től számított 40 napra az ebzárlatot elrendelem. Az ebek éjjel-nappal vagy biztosan tartó szájkosárral látandókkal vagy pórászon tartandók. A kóbor, szájkosár és pórász nélkül az utcán talált ebek kiirtatnak, tulajdonosaik ellen pedig a kihágási eljárás vétekkik foganatba.

Az új tizkoronás. Jeleztük volt már, hogy az Osztrák—Magyar Bank az 1900. március hó 31-éről keltezett tizkoronásokat bevonja s azok helyett újabbakat bocsát ki. Az 1904. január 2-áról keltezett új tizkoronás bankjegyek e hó 25-én bocsátatnak utra, s azokat már csak azért is nagyobb tisztelettel fogadhatjuk, mert másfél centiméterrel szélesebbek lesznek, ellenben ugyanoly magasak. Tehát az értékes kis lila papiros tizenhárom és fél centiméter széles és nyolc centiméter magas lesz. A violaszín papír marad a régi, csak maga a „jegykép“ (így hívják hivatalosan) változik. Míg a régi, tehát a mostani tizkoronásokon jobb és baloldalt két kis álló angyalka mereng, addig az új bankon az angyalkák helyett köralku kivágással eszményi gyermekfej van. Ez az eszményi gyermekfej Rohan herceg gyermekének a feje. A régi tizkoronás írása mind ibolyaszínű, az újé ellenben fehér lesz sötét alapon. A tarka alapnyomás dombormű módjára vésett mező, melynek közepén nagy tizes látható s ott tisztán vörösszínű. Az új pénz tehát szép tarka lesz s alakjában, színeiben, rajzában különbözni fog a régitől, de felírása mindenben a régi lesz. Csak éppen az aláírások változnak. A régi tizkoronásokon Bilinski kormányzó, Schoeller Generalratl a német oldalon, Schreiber főtanácsos a magyar oldalon jegyezték ellen a gyönyörű kis képet, de az ujon az ő nevük mellett Pranger vezértikár aláírása is látható míg a régi vezértikáré eltűnt. Az új bankjegy német oldalon a különböző nemzetiségi nyelveken van megjelölve az érték, de a magyar oldalon a császári sas helyett a magyar szent korona országainak cimere van s a rozetta két oldalán a különböző nyelvű értékjelölés helyett csak egy ilyen van magyar nyelven e szavakkal: Tiz ko-

rona. A jobboldali rész, melyet fehér vonalakkal guilloche-ozott, derékszögű, egyenes-vonalu keskeny kis keret határol, a két felső sarok mindegyikében köralku pajzot tartalmaz, melyben e szám „10“ sötét alapon világosan tűnik elő. E két pajzost szalag köti össze, amely szintén fehéren, sötét alapon, a magyar oldalon e szavakat: Tiz korona, a német oldalon pedig e szavakat: Zehn Kronen mutatja. A régi bankjegyeket 1907. február 28. áig fogadják el, ezentul fizetni többé a régi tizkoronással nem lehet s azokat 1913. február hónap 28-ikáig az Osztrák-Magyar Bank csak átváltás végett fogadja el. Azután a leggyönyörűbb példány sem fog érni egy fityinget sem.

Szenzációz zsurnalisztikai jubileum. Az „Egyetértés“, mely a hazai zsurnalisztikában a legelső helyek egyikét foglalja el és amely mint politikai tényező is igen nevezetes, a közel jövőben nagy ünnepet ül. Ez év tavaszán lesz ugyanis negyven éve annak, hogy az Egyetértés fennáll. Az év fordulót a legnagyobb magyar lap igen érdekes módon fogja megünnepelni, amennyiben olyan jubiláris számot ad ki, aminőre még aligha volt eset valahol. Jubileuma alkalmából ugyanis az Egyetértés 230—250 oldal terjedelmű dísz-számot ad ki. Ez egy 500—600 oldalas kisebb alaku lapnak felel meg. A jubiláris szám igen fényes kiállítású és rendkívül gazdag tartalmu lesz. A mesteri illusztrációknak egész tömege fogja díszíteni, azonkívül a magyar irodalom legjelesebbjeit znek benne dolgozatok, tudományos és szépirodalmi közlemények, sőt egy teljes regény is. Egy-egy ilyen óriási lappéldánynak a nyers előállítás költsége mintegy 6 koronára rug. Ilyen módon akarja az Egyetértés leróni háláját a magyar olvasóközönség iránt, mely négy hosszú évtizeden át a legmelegebb rokonszenvvel támogatta. Hogy a lap előfizetői megkapják a jubiláris dísz-számot, mely egymagában egy egész kis könyvtárral fog fölélni, az természetes. Az Egyetértés azonban egy intézkedik, hogy az óriási lapszámot emlékképpen azok is megszerezhessék, akik nem tartoznak az előfizetők sorába. E célra elegendő, ha az érdeklődők levélben fordulnak a kiadóhivatalhoz (Budapest. IV. Vármezei utca 11.) amely levélhez az expedició költségeinek fedezésére 50 fillér melléklendő levélbéllyegeket. Tekintettel arra, hogy az óriási dísz-példány csak bizonyos korlátolt számban jelenik meg, ajánlatos, hogy azok, akik a legalább 200 oldalas, jubiláris Egyetértést meg akarják kapni, mielőbb forduljanak eziránt a kiadóhivatalhoz.

Színház.

Szerdán. „Heidelbergi diák élet“ harmadszor. Ezuttal is jó előadást láttunk, Garai Ilus, Szentes, Krasznai, Peterdi, Szőke ügyeskedtek.

Csütörtökön Tisztai Miksa jutalmául „A zsidó honvéd“. A darab bár nem új, mégis vonzó úgy tárgyánál, mint kidolgozásánál fogva. A 48-i reminiscenciák felvillanyozó erővel hatottak a jelenlévő közönségre, mely feszült figyelemmel kísérte az előadást. Kar, hogy a publikum nagyobb érdeklődéssel nem honorálta a Tisztai becsületes és elismerésre méltó igyekvését. Egyike a legjobb színészeinknek, kinek sok derült percet köszönhetünk, s kiből még jeles erő válhatik, ha ambíciójának megfelelő érvényesülési térhez jut. Ieziget pompásan alakította, játszotta s

szerepét, mely bár kicsi, de annál halásabb volt, a részletekig kidolgozta. Feltétlen dícséret illeti a törekvő színészt. Sok tapsot kapott. Mellette igen ügyes volt, mint mindig Révész Ilonka Marcsa szobaleány. Pataki Riza, Szőke, Kendy, Krasznay szintén helyükön voltak.

Pénteken. Lilit adtak, ezt a bájos zenéjű kedves operettet, melynek keringőjét mindenki szívesen hallgatja meg, sőt kedvéért még akadályokkal is megküzdve a színházban minden áron elmegy. Lilit Soltu játszta. Soltu szép, érzéses és kellemesen csengő organumának minden bájával, és varázsával énekel. Tud énekelni s énekével a szívekhez ferközni. Ez idő szerint olyan alak, akit a közönség a legszívesebben lát a színpadon, mert úgy teljesen fejlett játékaival, melyet sok grácia, ügyesség s mégis finom diskretilió karakterizál, amivel sokat akarunk mondani, mint pacisirta énekével méltó az elfogulatlan és ép művészi érzékekkel bíró közönség legmelegebb szimpatijára. — Nekünk nem protegált, erőszakolt nagyságok kellenek, hanem valódi értékek, — akkor amikor a saját pénzünkért magunkat élvezni a színházba megyünk. — É s nem tudjuk kellőképen megróni az állóhely örvöngő és terrorizáló, vadelemeinek határtalan tombolását, amely a színházban csapszék jeleneteket inscenál s a jelenlévők méltó felháborodását provocálja.

Ezen estén az ordítózás elérte a maximumot s mindenki megrettenve tekintett hátra az állóhely felé, ahonnan irtozatos hangzavar üvöltött elő. Kik csinálják, kik rendezik e hallatlan botrányokat? Hiszen ez már a féktelenség paroxizmusa! Csodáljuk, hogy a rendőrség kötelességét nem teljesíti s karhatalommal nem torolja meg és vezeti ki ezeket a forradalmár anarchistákat. Hát a színi director mit csinál? Mit fog csinálni??

Szombaton. „Miniszterválság.“ Vigjáték. Bizony láttunk már jobb darabot is bemutatóban. Közörség kevés volt, mintha tudták volna az emberek, hogy ma ez estén nem sok látni és hallani való akad a színházban. Hát nem is akadt. Az első felvonás oly vontatott, színtelen és unalmas volt, hogy a sok ásitás az általános elalvás veszedelmével kezdett fenyegetni. — A második és 3-ik felvonás már ütemesebb, s élénkebbé lett s így ébren várhattuk meg a bonyodalom végét, sőt némi derűtséggel hagyhatuk el a színházat. Az egész darabot Kendi Boriska vitte és cselekedte, akinek a legteljesebb dícsérettel adózunk kitűnő játékaért. Nagyon-nagyon jó volt. Aréjátéka, aggodalmas hanghordozása, társalgása igazán művésziinek mondható és művészi teljes fényben ragyogott. — Sok tapsot kapott.

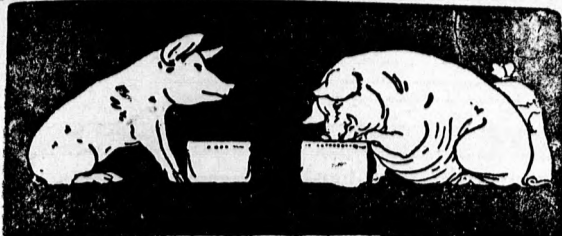
Vasárnap. „Piros bugyeláris.“ A Blaháné világhírű darabja. Szép és kedves népszínmű ez, melynek dalaiban, alakjában még évtizedek után is gyönyörködni fog a magyar nép lelke. A nézőtér teltebb is lehetett volna. Elsőül kell kiemelnünk Solti Vilmát a Zsófi szerepében. Ugyancsak helyre egy bíróné volt. Dalai mint mindig édesen csengettek és nagy hatást tettek. Solti úgy látszik, népszínművekben is jól beválik, ami sokoldalúságának a bizonyítéka. — Bay László erőteljesen és tiszta tónusokkal énekel. Jó volt Szentes (Peták), Papir Sándor. —

Hétfőn febr. 20-án. Egy katona története. Igen jó előadásban. A színház egészen megtelt. Ki kell emelnünk Kendi Boriskát (Adrianna), aki annyi lélekkel, annyi szívbéli igaz megindulással játszott, — hogy sokak szemében köny fakadt szavainak nyomában. Kendi Boriska kitűnő erő, kiváló tehetségű drámai színész, akinek a legszébb jövőt jósoljuk. —

Peterdi (Ranó János) méltó partnere volt Adriennek, megrázó és élethű volt minden mozdulata, mondata. A siker jókora része őt illeti. Mindkettő elismerő tapsokat kapott. Tisztai igen jó szomboránt adott.

„Pázmány-sajtó“ (püspöki könyvnyomda).

Gazdák figyelmébe!

Manhattan nélkül Manhtaan porral

A ki sertéseit gyorsabban akarja fe hiz lalni, aki tehentől és kecskétől több és jobb minőségű tejet akar, akierős igavonó barmokat és tüzes lovakat akar, egyszóval ki jövedelmezőbb állattenyésztést akar, az használjon

MANHATTAN

ápp ort. Használatának költsége igen cse- kély és dusan megtérül. 100 klg. 50 kor 50 kor. Egy 5 kilós próbaküldeményt 5 kor -ért küldünk postán és bérmentve után vétel, hogy a legkisebb gazda is meggyőződ- hessen a Manhattan por bámulatos hatásáról központi főraktár:

„Manhattan Electrophor Vállalat“
Budapest, VIII, Aggteleki-utca 15.

Köhögés,

szamárhurut, rekedtség, elnyálkásodás influenza, csuklás stb. ellen legjobb és minden versenyt kizár a

Tamásy József-féle

NÖVÉNY-CUKORKA,

mely kapható Unger Ulmann Sándor, Bos- sin József urak és az Irgalmasok gyógyszerár- rában, Mertz István, Szücs József, Roóz Mihály, Molnár Mihály urak fűszerüzletében valamint minden nagyobb fűszerüzletben.

==== Egy doboz ára 40 fillér. ====

Ugyszintén nálam kapható az általam készített (Tamásy József-féle) **Mell-szőrp.** Egy nagy üveg 2 kor. 40 fill., kis üveg 1 kor. 20 fillér. Utasítás: naponta 3-szor egy kávéskanállal bevehető.

PLOMBUS Co. New-York 104 E 106 Str.

PLOMBUS!

250000 hálairat egy év alatt!

Nincs többé fogfájás!
odvas fog!
büzösszáj

Fenti betegségek előidézői két- ségtelenül az odvas fogak. Ezen remek amerikai szer, ezen kinos és kellemetlen szenvedéseket

azonnal megszünteti:

„Plombus“-szal mindenki maga plombirozhatja

fájdalom nélkül és hihetetlen egyszerű módon

odvas fogait:

„Plombus ne hiányzik egy háznál sem, az egyszeri csekély kiadás százszoros kamatja: a nyugalom. A fogfájdalmakat szenvedőket tehát saját érdekében felhívjuk, hogy ren- deljék meg ezen valóban remek háziszert, mely az amerikai élelmesség neto- vábbja!

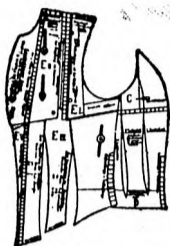
Ára egy adagnak, mely 5-6 odvas fogakra elegendő használati utasítással 2 korona. 2 kor. 10 fill. előzetes beküldése után bér- mentve bárhová. Megrendelhető egyedül a Magyarországi képviselőtől, melynek címe;

„Plombus“ szétküldés, Pásztó, Heves. m.
66-15-14

A hölgyvilág részére!

Minden t. hölgy saját maga minden divat szerint, fáradság nélkül készítheti ruháját a **GUSCHELBAUER ANTAL féle**

Szabályozható Női Derék Szabászati Készülék

Gyári jegy.

segélyével, *anélkül*, hogy a *szabászati rajzot megtanulta volna*. Eme készülék minden testalkat részére szabályozható. — *Akadémián vizsgáztam. Számos elismerő levelet kaptam minden or- szágból.* Minden államban törvényileg védve és *szabadalmazva*.

==== Egy készülék ára 3 korona utánvét mellett

Guschelbauer Antal Sopron.

Magyarázatok ingyen lesznek küldve.

23-54-33

==== Képviselek minden helyiségben kerestetnek. ====

MÜHLE VILMOS

csász. és kir. udvari szállító
==== TEMESVÁRON. ====

Mag-, növény-, rózsá-, fák- stb. nagytenyészet.

(Tenyésztőterület: 62 hold == 37 hektár.)

Magvakból és virághagymákból a legjobbat.

A legnemesebb gyümölcs-, disz- és sorfákat.

A legszebb fenyőféléket és cserjéket.

Képletekkel bőven ellátott leiró katalogusok ingyen.

Postaszállítmányok magvakkal 5 kor. felül bérmentve.

Minden egyes szállítmányhoz „Mühle tanácsadója a kertmi- velésben“, a legjobb kertészeti kézikönyv ingyen mellékeltek.
98-5-2

H I R D E T É S E K E T
A KIADÓHIVATAL
JUTÁNYOS ÁRBAN VESZ FEL.

SZÉNA!

Kölcsey-utca 8-ik szám (szódagyár)

raktárunkból

préselt állapotban eladjuk

saját termésü szénánkat.

70 kg. préselt széna idei 1. . 3.50 frt.

70 „ „ „ tavalyi . 3.— „

Telefon:

Raktár 24, — Iroda 14.

Neuschlosz Testvérek.

Az alábbi **elsőrangú** czégeket
a bevásárlásoknál és megrendeléseknél mélyen tisztelt olvasóinknak
különös figyelmébe ajánljuk.

KLEIN ÉS TÁRSA

férfi szabó czég
SZATMÁRON,
Hám János-utca.

Készítenek mindennemű

polgári és egyenruhákat, papi öltönyöket,

a legújabb szabás szerint, a legfinomabb kelmékből.

Állandóan nagy választék mindennemű egyenruházati
cikkekből.

Gyapju szövet raktár!

Honi és külföldi gyártmányokból.

Alapított 1890-ben.

Néhma Ferencz

óras és ékszerész üzlete

Szatmár,

Deák-tér, Br. Vécsey-ház.

Ajánlja pontosan
szabályozott schveicz
és magyar gyártmányu
arany, ezüst, nikel, fali
zseb, inga és ébresztő
óráit 5 évi jótállással.

Nagy választék arany

és ezüst lánczok, gyűrűk, fülbevalók s mindennemű ékszerekben.
idéki megrendelések pontosan teljesítettek, bármely bel- s
külföldi árjegyzék szerint is.

Óra javításokért 2 évi jótállás. Kötételek, fonográfok, ékszerek
javítása. — Tört aranyat és ezüstöt napi árban veszek vagy cserélek.

Kolb Mór

hatóságilag engedélyezett
ügynökségi irodája

Szatmáron, Kossuth Lajos-utca.

Aki házat, birtokot eladni
vagy venni akar, az forduljon
hozzám saját érdekében tel-
jes bizalommal.

Értékpapírok vétele és eladása!

NÉVJEGYEK,

üdvözlőkártyák, meghívók,

s bármely a könyvnyomdai szakba vágó
munkák beszerzésére legalkalmasabb

a **„PÁZMÁNY-SAJTÓ”**
Iskola-köz 3. — SZATMÁR. — Iskolaköz 3.

Mazurek Pál

könyvkötő és diszmu-készítő SZATMÁRON.
Templom köz.

Elvállal mindennemű könyv-
kötészeti munkák és diszmu
cikkék gyors és pontos el-
készítését, a legjutányosabb
árak mellett.

Babák és gyermek-kocsik.

Szatmári bazár.

Blatniczky István, Kazinczy-utca 10., a
k kath. gimn. mellett.

Cserépkályhák, tüzhelyek, fürdőkádák és kandalók.

UJ! — John-féle mosógép, telítettgőzzel. — UJ!
Szabadalmazva Ausztria és Magyarországon.

Ezen mosógép, valamint a légelősegítő kémény toldók nálam kap-
hatók, utasítási nyomtatvánnyal együtt.

Vizszentelárusítók nagyban vételnél kedvezményt kapnak.

Teljes konyha felszerelések, főző edények, mecczet és vésett
üveg készletek, porcelán áruk. Tea, kávé és evő készletek.
Mindenféle aczél, diszmu, rövid és Nürnbergi áruk nagy
raktára.

További szives pártfogást kér **Blatniczky István.**

Szabadalmazott mosógép és kémény-toldó.

Mindenféle játékok óriási raktára.

3 kerékű triciklik, autómobilok, hintalovak

és szájviz.

Fogorvosi műtermemet

(Hám-János-utca 1. sz. a színház mellett) újra rendezve,
készítek egyes fogakat, teljes fogsorokat kaucsuk és arany
fogialványon.

!!! Kivánatra szájpád nélkül !!!

Porcellán, arany, platin és cement tömést,

arany fogkoronákat.

Foghuzás a legújabbban feltalált szerekkel teljesen
fájdalom nélkül.

Rendelek d. e. 8 órától d. u. 5-ig.

Albisi **Bakcsy Domokos,**
orvos-fogorvos.

3-53-6

és szájviz.

Magas fokú denaturált szesz 1 l. 56 fl. Pormentesítő olaj 1 l. 80 fl.

MINDEN OLCSÓBB LETT!

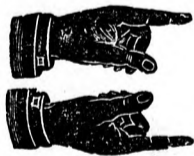
Győry Károly üveg porcellán Szatmár, Deák-tér.
kereskedése

Tulhalmozott raktár, mélyen leszállított árak: étkező, kávé,
teás, fekete kávé, mosdókészletek bámulatos olcsó árban.

Üveggészletek, melyekből több mintak végleg ki lesznek áru-
sítva, az eddigi ár feléért lesznek oladva. Szolingeni evőeszkö-
zök és Berndorfi alpaca, mindenféle konyhai eszközökből állan-
dóan nagy raktárt tartok.

Tisztelettel **Győry Károly.**

Csillár petroleum 1 l. 44 fillér. — Piroleum 1 l. 48 fillér.

Plébános urak szives figyelmébe!

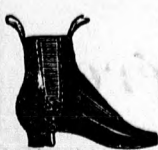
	K f
Keresztelési anyakönyv egy iv	8
Halálozási " " " " " "	8
Házassági " " " " " "	8
Bérmálási " (kül iv) " " " "	8
Bérmálási " (bel iv) " " " "	8
Bérmálási jegy 8-ad 100 db.	1.—
Bérmálások által elmondandó ima 100 db.	1.50
Tenitői, k.-tanítói iv orgonista díjlevél	4
Postakönyv kötve (50 lapos)	1.40
Postakönyv kötve (100 lapos)	2.20

	K f
Keresztelési kivonat ivenként	4
Házassági " " " " " " " " " "	4
Halálozási " " " " " " " " " "	4
Csaláadi Értesítő " " " " " " " " " "	4
Elbocsátó levél	6
Rózsa-füzér titok. A három titok együtt	60
Iktató könyv az elintéztett ügydarabokról 100 lap	2.60
Napló kivonat persely és egyéb pénzek bevé- teiről 1 iv	4
Mise alapító levél	4

	K f
Mise alapítv. nyugta 10 drb.	30
Ájtatos alap. nyugta 10 drb.	30
Alapítványi mise könyv ivenként	4
Man. stip. " " " " " " " " " "	20 iv kötve 1.60
" " " " " " " " " "	4
" " " " " " " " " "	1.60
Szent Antal perselyről bev. és kiadási iv 1 iv	4
Számadási kivonat kül 1 iv	4
" " " " " " " " " "	1 iv 4
" " " " " " " " " "	1 iv 4
Számadási napló. Bev. és kiadásokról 1 iv	4

A fent elsorolt nyomtatványok állandóan raktáron vannak, megrendelés esetén azonnal expedáltaknak

„Pázmány-sajtó” (püspöki nyomda) Szatmár.

A ki igazán finom, kényel-
mes, elegáns és tartós
honi gyártmányu lábbelit akar vá-
sárolni, az bizalommal fordulhat

Kivánatra bármilyen kivitelű cipők

VUJA JÁNOS

és csizmak mérték után is készülnek.

-hoz, SZATMÁR, Deák-tér, (Keresztes András-féle ház.
akí dusan felszerelt **cipő-rak** árában csak valódi
finom bőrből, a már is világhírű haza. gyárakban cipőket és
csizmakat nagyon is versenyképes árak mellett hozza
forgalomba és üzletéből minden olcsóbb rendű készítményt,
a szokásos bőr és talp utánzatokat teljesen kiküszö-
bölte, és a kinek áruí csinoság dolgában is párját ritkítja